

og at derimod Forældrene sørgede for Mad, thi det sker ret ofte, at de ikke kunne sørge for ordentlige Klæder til Børnene, men i Reglen kunne give dem Kosten. Naar man nemlig ser bort fra de helt letsindige Ægteskaber, vil det ogsaa i Arbejderklassen være en ren Undtagelse, at Forældrene ikke kunne give deres Børn saa megen Kost, at de ikke sulte; det vil som Regel kun være Tilfældet, hvor der er mange Børn, eller der indtræffer stærk Sygdom. Jeg haaber ikke, at dette forstaas saaledes, som om jeg i nogen Henseende vil tage let paa dette Forhold; men naar man taler om store offentlige Foranstaltninger, gaar det ikke an at trække enkelte hjerteskerende Eksempler frem, man maa tale om Tilfældene, som de foreligge i den store Mængde. Ser man saaledes paa Forholdet, kan man vist ikke sige, at Børnene gennemgaaende i ordentlige Hjem ikke kunne faa tilstrækkelig Føde, og man behøver dog ikke at sætte Staten i Bevægelse til enhver Tid for at præmiere de uordentlige Hjem.

Saa vilde man maaske fra de Herrers Side sige: vi antage os Børnenes Sag, vi have det ikke i vor Magt at forandre Forældrene; men Børnene lide under Forholdet. Ja, der kommer vi atter til det, der gør Forskellen mellem de Herrers Opfattelse og vi andres. De Herre have slet ingen Tillid og Tro til Individets Frihed og Individets Ansvarfølelse, til Forældrenes Kærlighed til deres Børn, disse Driifjedere, som vi andre sætte langt over Statens Indgriben, og som vi tror er et langt bedre Mittel til at afbøde de uundgaaelige Samfundulykker, som ethvert Samfund kan fremvise, end Statsforanstaltninger som dem, man her vil gennemføre. Det betænkelige for os i dette Spørgsmaal er, at man yderligere vil svække Forældrenes Ansvarlighedsfølelse og yderligere vil tage Grundlaget bort for den Udøvelse af naturlig Forældrekærlighed, som ligger i at sørge for sine Børn og have Omsorg for dem. Jeg kan derfor for mit Vedkommende ikke se andet, end at det er den naturligste Vej, man i dette Spørgsmaal alt er inde paa, at Samfundets Samvittighed eller Medlidenhed er vakt, og at man saa arbejder videre paa dette Grundlag og søger at afhjælpe Manglerne paa dette Omraade; som det ogsaa viser sig for en stor Del ere afhjulpne. Hvorvidt det kan være nødvendigt ved enkelte Lejligheder, at Staten eller Kommunen træder til, ved jeg ikke; men man maa ikke der-

ved kuldkaste selve Princippet om, at Individets Frihed maa være det væsentlige. — Det er jo ikke saa nemt straks baade at høre og se, om de Tal, som det ærede Medlem, der talte først, har opgivet, ere rigtige, men hvis jeg har forstaaet det ærede Medlem rigtig, citerede han Svejts, hvor der skulde være overordentlig mange Spiselokaler i Skolerne, og nævnte, hvor mange Børn der fik Mad der. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Trier) har vist mig den Bog, hvoraf det ærede Medlem har taget disse Tal, og hvis jeg har opfattet det rigtig, ser det slet ikke saa glædelig ud i dette gennemdemokratiske Svejts, hvor jo i øvrigt, hvad man heller ikke maa glemme, de kommunale Forhold have faaet en hel anden Udvikling end hos os. I Svejts er det nemlig kun 7 pCt. af alle de Børn, der gaa i de offentlige Skoler, der faa gratis Mad. Jeg haaber, at det ærede Medlem vil rette mig, hvis jeg her skulde tage fejl. Tallene staa i den Bog, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds havde liggende. Spiselokaler er der ganske vist i $\frac{2}{3}$ af Skolerne. Det lød jo saa overordentlig imponerende med disse Tusinder af Spiselokaler, men Herre Gud, det er da endelig ikke Hovedsagen, at man i offentlige Skoler indretter en Spisestue og paabyder, at der ikke maa spises i selve Undervisningslokalerne. Men altsaa 7 pCt. af Børnene have faaet en Portion gratis Mad — saaledes staa det i hvert Fald for mig indtil videre. Ganske vist er det hos os kun i de store Byer og og kun i visse Uger, 10—12 Uger, og hveranden Dag, at vi bespise Børn, men dog har mellem 25 og 30 pCt. af de Børn, der virkelig trænge dertil, faaet en Bespising hveranden Dag i 10—12 Vinteruger. Ja, jeg skal ikke forlænge Debatten videre. Det er i Virkeligheden et principielt Spørgsmaal, hvorom det drejer sig. Naar de Herre ikke kunne paavise en langt større Nødtilstand end den, som jeg for mit Vedkommende og adskillige med mig tror, at der er til Stede, kunne vi ikke gaa ind paa at smide vore Principper, vore Forestillinger om, hvad Statens Pligt er og naturlig bør være, og hvad Forældrenes og de private Pligter og Ansvar overhovedet medføre, over Børn.

J. Jensen (Kjøbenhavns 10de Valgkreds): Det er i Anledning af en Bemærkning eller rettere sagt en Bemærkning, der fremkom som en Oplysning af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3dje Valgkreds (Oscar Hansen), at jeg har følt mig